

A NÉPMŰVELŐ SZEMÉLYISÉGE

/A népművelő valós és eszményi én-képe/

A népművelő - működése területén - az állampolgárok világnézeti és politikai folyamatos fejlődését, szocialista személyiséggé formálását szolgáló, a legujabb kulturális /tudományos, műszaki, technikai és művészeti/ ismereteket népszerűsítő, a szabadidő helyes felhasználására nevelő, a szocialista társadalom felépítését és korszerű továbbfejlesztését tevékenyen közvetlenül és közvetve elősegítő, szocialista nevelő-személyiség. Ilyen társadalmi szerepében, a működése hatáskörébe tartozó társadalmi csoport kulturális szükségleteinek kielégítése szolgálatában igényelt tulajdonságok megléte szempontjából kell megvizsgálni személyisége dinamikus struktúráját. Fel kell tárni, és a továbbfejlesztésük érdekében tudatosítani kell azokat a személyiségtulajdonságokat, amelyek a népművelőt hivatása gyakorlásában hatékony nevelővé, a tudományok és művészetek népszerűsítőjévé, a rábizott népművelő munka jó szervezőjévé, a kulturális szolgáltatások jó propagandistájává teszik, és amelyek birtokában képessé válik arra, hogy az embereket átképzésre, továbbművelődésre, önművelésre és kulturális szórakozásokra ösztönözze, lelkesítse, mozgósítsa.

Az a nagy felelősség - amely a népművelőnek szocialista személyiséget formáló, szocialista társadalmat építő, és ezért közvetve történelmet alakító szerepéből folyik - megköveteli, hogy a népművelő felnőttségérett, világnézeti, politikai és erkölcsi szempontból kiferrett szakmailag jól felkészült, hivatását és népét szerető, lelkes és aktív szocialista személyiség legyen.

Aki magas fokon a szocialista embereszményt megközelítő embereket akar nevelni, annak magának is magas fokon kell rendelkeznie a szocialista embereszmény személyiségtulajdonságaival, de ezen túlmenően specifikus népművelő-vezető-tulajdonságokkal is. E kettős társadalmi elvárásnak megfelelően kíséreljük meg a népművelő személyiség profilját megrajzolni.

~~A kifejezett /erett/ felnőtt személyiség~~ profilját az alábbi ábrán látható sémával fejezhetjük ki /lásd 1. sz. ábra/.

1. Testi tulajdonságok és egészségi állapot, külső megjelenés.
2. Ösztönös tendenciák
3. Érzék- és mozgásszervi /szenzo-motorikus/ koordinációs és kooperációs képességek, készségek, automatizmusok, ügyesség
4. Vérmérséklet /szangvinikus, kolerikus, melankolikus vagy flegmatikus/
5. Lelki beállítódás /attitűd/, különböző /lét, munka, kulturális/ szükségletekből fakadó érdeklődés, hajlam
6. Általános műveltség
7. Szakmai műveltség
8. Általános képességek /mint megfigyelő, lényegmegragadó, problémafelfogó és feladatmegoldó képességek/
9. Specifikus képességek /műszaki, matematikai, zenei, alkotó vezető képességek/
10. Intelligencia /a tapasztalatok és szaktudás felhasználásával, gyors gondolkodó művelettel eredményes feladat-, problémamegoldó képesség/
11. Érzelmi gazdagság és fejlettség /különösen a magasabb rendű: intellektuális, erkölcsi, esztétikai érzelmek szférájában/
12. Akarati tulajdonság /a célratörésben és a belső és külső akadályok legyőzésében erő, állhatatosság és kitartás/

13. Jellem /fejlett világnézeti, aksziológiai és elvi alapon álló magatartás és viszonyulás a közösséghez, a munkához és önmagához/

14. Izlés

A fenti séma nemcsak azért használható, mert könnyű áttekintést nyújt a személyiség tulajdonságairól, hanem azért is, mert az esetben, ha megfigyeléssel vagy megfelelő pszichológiai módszerrel megállapítjuk e tulajdonságok fejlettségi szintjét, annak alacsonyabb vagy magasabb fejlettségi szintjének megfelelően ez berajzolható a különböző stánu mezőnybe, s egy pillantással teljes képet kaphatunk a magunk vagy mások személyiség-profiljáról.

Ezt a személyiség-képet egészíthetik ki - a népművelő státusában előírt követelmények és a művelődésben általa irányított csoportszükségleteiből és nevelői céljaiból folyó elvárások által meghatározható - specifikus népművelői személyiségjegyek.

A szocialista személyiség általános tulajdonságainak strukturájához képest tartalmi és szerkezeti módosulást hoz létre a népművelő konkrét beosztásából és csoportjában vagy az általa irányított csoportjaiban megkívánt státusából és megfelelő szerepből folyó sajátos magatartás.

A személyiség általános tulajdonságai és ezek integrált rendszere, dinamikus strukturája vázlatos bemutatása után némi nehézséget jelent a népművelő személyiségének a bemutatása. A népművelő fogalma körébe ugyanis elég sokféle munkaterületen dolgozó, különböző beosztásu, funkcióju nevelő tartozik. Ezektől a funkcióktól és státusoktól függően módosul, több irányba tágul a személyiségtulajdonságok rendszere. Más a követelmény egy országos, megyei, járási vagy városi szinten vezetői vagy beosztott szerepben működő népművelővel szemben a művelődés irányítását, a szakigazgatási teendők el látását illetően. Megint más a vezetői vagy beosztott státusban a művelődési intézmények vezetése, programjának szervezé-

se, kivitele vagy egy klub-könyvtáros funkciója. Tovább megint más a tömegkommunikációs intézményekben dolgozó vagy a szóra-
kozó közösségekben, műkedvelő művészeti csoportban, technikai
vagy természettudományi szakkör, klub vezetésével megbízott
népművelők szerepe. Jóllehet mindezeknek a népművelőknek sok
vonatkozásban azonos személyiségtulajdonságokra és szakmai
műveltségre van szükségük, mégis ugyanakkor egyik-másik téren
specifikus képességekre is, amelyek foglalkozási águk és be-
osztásuk szerint különböznek.

Próbáljuk meg kiemelni e különböző státusban lévő nép-
művelők általános népművelői tulajdonságai mellett a speci-
fikusokat.

Durkó Mátyás, amikor a népművelő pályakép megalkotásával
foglalkozott, ugyanolyan nehézségek előtt állt, mint én koráb-
ban, amikor a "Közművelődés pszichológiai alapjai" /Tankönyv-
kiadó, 1972. 218-222/ című könyvemben a népművelőszemélyiség
jellemző vonásait próbáltam összegyűjteni. Mindketten azt néz-
tük, hogy mik e különböző funkciókat ellátó népművelőkkel
szemben a társadalmi elvárások, milyen feladatokat kell ellát-
niuk. Ezek számbavétele alapján kerestük spekulatív azokat a
képességeket, általában azokat a személyiségtulajdonságokat,
amelyek nélkül e szerepek hatékonyan be nem tölthetők.

E könyvemben felsorolt funkciók szerinti személyiség-tu-
lajdonságlistát - újabb ismereteim alapján némileg korrigál-
va, - ime újból közreadom, és képszerűen kivetítve közlöm a
népművelő általános személyiségtulajdonságainak strukturáját
is.

1./ A közművelődés állami irányítását országos, megyei, járá-
si, városi szinten ellátó

a./ vezetői munkakörben megkívánt népművelő tulajdonsá-
gok: művelődéstörténeti, művelődéseméleti és művelő-
déspolitikai jó felkészültség; az irányításuk terüle-
tén folyó kulturális terület, célok és feladatok szé-
les áttekintésére, ellenőrzésére és irányítására való

képesség; magasfoku világnézeti, politikai, művelődés-
gazdaságtani és vezetéselméleti felkészültség és érté-
kes vezetői tulajdonságok;

b./ beosztott munkakörben ismeretterjesztési, művészeti, felnőttek-tanítási, intézményi előadóktól megkivánt műveltség és képességek: a népművelési elméleti, andragógiai, esztétikai műveltségen túl a művelődéspolitikai irányelvek ismerete, a közművelődési munka megtervezéséhez a részterületek munkatervei összehangolásához, a mozgalmi irányításhoz, az ellenőrzéshez, hatásméréshez a jó felkészültség. Rendelkezzék a káderek kiválasztásához, aktivizálásához kellő vezető tulajdonságokkal. Legyen leleményes a gazdasági feltételek biztosításában, megfontolt a súlypontozott feladatok támogatásában, az anyagi javak szétosztásában.

2./ A közművelődési intézmények közművelési funkcióit ellátó népművelők

a./ vezető beosztásban lévők-től művelődési központ, művelődési ház, klubkönyvtár vezetőitől megkivánt tulajdonságok: az alapos szakmai felkészültség és vezetői képességek birtokában a belső munkatársak kiválasztásában, együttműködésük biztosításában a jártasság; az intézmény külső, területi hatókörének számbavételére, kiszélesítésére való törekvés, a működésterületéhez tartozó lakosság műveltségi szintjének felmérésére, művelődési igényei kiszélesítésére a készség; egy-egy tervidőszakra a művelődési, nevelési, szórakoztatási terv készítésénél a közművelődési irányelvek a társadalmi és csoportigények összehangolására törekvés; az eddigi eredmények számbavétele is hatásmérés alapján saját és munkatársai munkája kritikai elemzésére való hajlandóság; leleményesség és ötletgazdagság; a nehézségek legyőzésében, a kudarcok kiküszöbölésében, a mérés célok elérésében a szívós kitartás; az emberek alakíthatóságába, a személyiségek fejleszthetőségébe és tökéletesíthetőségébe vetett hit; az anyagi-gazda-

sági feltételek biztosítására, a pénzgazdálkodás ellenőrzésére való képesség, a munkatársak és művelődési csoportok sugalmazására, lelkesítésére a képesség; a párt, a tanács, az ifjúsági mozgalom, az üzemi szakszervezeti csoportok közművelődésért felelősséget érő vezetőivel a szoros együttműködési készség, támogatásuk lankadatlan sürgetése és igénybevétele.

- b./ Beosztott népművelői /előadói/ szerepkörben lévőkötől a fent felsorolt tulajdonságokon kívül az alábbiak meglétét tartjuk fontosnak: a vezető irányításának elfogadása, munkatársaival való szoros együttműködési készség mellett nagyfokú leleményesség, alkotó fantázia, kezdeményező, propagáló, mozgósító, végrehajtó, szervező képesség; a szakkörök létrehozásában, újabb szórakozási formák találásában, klubok szervezésében, fenntartásában buzgóság, a közvetlen művelési és értelmi, erkölcsi, esztétikai nevelési célok kitűzésében, a nevelőhatások biztosításában lankadatlan igyekezet; ne csak ismerje a propaganda formáit és eszközeit, hanem tudjon élni is ezekkel; legyen képes a spontán érdeklődőkből tartós művelődési ház látogatót, klubkönyvtáratagot formálni, egyes rendezvényekre törzslátogatókat nevelni.

- 3.7/ A különböző művelődő és szórakozó közösségek /természettudományi és technikai szakkörök, művészeti-műkedvelő csoportok, hobby-körök, klubok/ vezető személyiségében az általános népművelői képességek és vezető tulajdonságok, valamint a szakmai műveltség mellett kiemelten az alábbi tulajdonságok kialakítását tartjuk fontosnak: fejlődés- és csoportlélektani ismeretek alapján az életkori sajátosságok és a tagok kulturális szükségleteinek figyelembevételére kellő lelki beállítódás, a specifikus művészeti, műszaki, természettudományi érdeklődés éber állapotban tartásához, elmélyítéséhez való képesség, a csoport tagjainak az aktív együttműködésre, a kreatív tevékenységre való permanens ösztönzésére hajlam, az emberekkel való kapcsos-

latteremtésre képesség, alapos módszertani felkészültség és nevelői ráhatásaiban sugalmazó, megnyerő, meggyőző erő; arra való képesség, hogy egy laza szerkezetű, széthullásra hajlamos csoportot is képes legyen együttműködésre, összetartásra képes, közösen újabb és magasabb célokért küzdő dinamikus közösséggé formálni; egyben képes legyen egyéni foglalkozásokra, felismert képességek tudatosítására és kibontakoztatására. Végül legyen képes nevelő hatása tárgyilagos elemzésére, eredményei számbavétele, az elért célok elérésére vonzó perspektívák kivetítésére, a csoporttagok permanens művelődésre és önművelésre ösztönzésére.

Általában elmondható, hogy a népművelői szerepkör nagyon nehéz, komplex-képességek integrált rendszerét kívánja meg. E pályán nem lehet megöregedni, sem lankadni, örökké fiatalnak, lelkesnek és lelkesítőnek kell maradni.

- 4./ Üzemek, munkásszállók, SZOT-üdülők kulturfelelőseinek szerepe a rájuk bízott kulturális életbe bekapcsolódásának elősegítése, művelődési, kulturált szórakozási alkalomokra mozgósítás. Így tőlük művelődéspolitikai és csoportlélektani ismeretek birtokában azt várjuk, hogy jó propagandisták, szervezők, mozgósító képességekkel rendelkezők legyenek.
- 5./ A könyvtárosoknak - az olvasó közönségük igénye ismerete mellett az olvasók igényszintje emelése, szocialista kulturált személyiséggé nevelése, olvasóik érdeklődésének fejlesztése, kiszélesítése és elmélyítése, izlésük fejlesztése a feladat. E feladatokat akkor tudja sikeresen megoldani, ha ismeri a művelődési irányelveket, az eljövendő társadalmi, termelési feladatokra való felkészítést szolgáló műveket. Könyvtári beszerző, kölcsönző, munkája közben e feladatainak tudatában van; tud az emberekkel bánni; tud egy-egy irodalmi, műszaki vagy természettudományi könyv olvasására olyan embereket megnyerni, akiknek személyiségük fejlődése érdekében e művekre, cikkekre, tanulmá-

nyokra szükségük van. Olyan nevelői attitűddel rendelkezik, amellyel mindig kész nemcsak az írókat az olvasókkal, hanem egyben az azonos érdeklődésűeket is lelki kapcsolatba hozni; nemcsak olvasótábort teremteni, hanem hozzásegíteni a magányosokat hasonló érdeklődésű társakra találáshoz. Végül képes legyen a könyvtáros a klubkönyvtárakban különböző érdeklődésű csoportokat létrehozni, és ezek tagjait tartós művelődési közösségbe bevonni.

Amint a fentiekből láttuk a népművelői munkakör sikeres betöltéséhez magasfoku művelődéspolitikai tájékozottságra, szakmai ismeretekre, emberismeretre, csoportlélektani, vezetéslélektani ismeretekre és olyan képességekre, gyakorlati jártasságokra, általában olyan személyiségtulajdonságokra van szükség, amelyek birtokában képes a népművelő a hatáskörében élő embereket magas feszültségű szellemi életre, művelődő, alkotó és termelő tevékenységre ösztönözni, képes az emberekben az állandó önművelési szükségletet ébren tartani, a mindenkori társadalmi problémák, időszerű kérdések iránt fogékonnyá tenni, testi-szellemi higiéniájuk érdekében szabadidejük helyes felhasználására mozgósítani.

Ezek a felsorolt magasfoku igények természetesen a mi felgyorsult nemzeti felemelkedésünkben. A felsorolt személyiségtulajdonságok tanulás és gyakorlat közben alakulnak. E folyamatban a népművelőnek ismernie, ellenőriznie kell magát, és időnként egybe kell vetni valós személyiségképét az adott eszmei népművelőképpel.

Az idők folyamán minden embernek kialakul az én-képe. Ennek elemei a test-modell, a mások rólunk alkotott és velünk közölt véleménye, valamint az a pszichikus szerveződés, amely az önmagunkra vonatkozó tapasztalatok és önértékelésünk alapján jön létre. A gyermekkorban az én-kép vonásai tulnyomóan a felnőttek, a szülők, nevelők véleménye alapján rajzolódnak ki. A serdülő, aki mind többet figyeli az önmagában lejátszódó folyamatokat, sok mindent kipróbál, hogy felfedezze képességeit, már bizonyos kritikával fogadja mások róla alkotott vé-

leményét vagy éppen a nevelő róla adott jellemzését. A mások rólunk alkotott véleménye alól azonban sohasem tudjuk kivonni magunkat. Mégis, minél fejlettebb egy személyiség, annál inkább a világra, az emberekre gyakorolt hatása, munkája eredményessége, sikereinek és kudarcainak elemzése, személyiség-tulajdonságainak tudata, önértékelése segíti valós én-képe megalkotásában.

A valós én-kép mellett azonban minden fejlettebb személyiségben kialakul egy eszményi én-kép is, amely a társadalmi elvárások, nagyrabecsült és értékelt magatartásminták eszményített vonásaiból szerveződik.

Minél jobban tudatosult bennünk a valós és eszményi én-kép, minél nagyobb kettőjük közt a fáziskülönbség, annál nagyobb az önmozgás, a valós én-képből kiindulóan a vágy és a törekvés az eszményi én-kép valóssá tételére. Ezért van nagy jelentősége annak, hogy időnként számbavegyük, milyen népművelők is vagyunk, mik és milyennek kellene lennünk a társadalmi elvárásoknak megfelelően?

A valós én-kép elemzését mindenki maga végezheti el legjobban. Hogy nincs minden rendjén azt a népművelői munkakörbe beválás felmérései bizonyítják.

Az én szerepem itt e két kép szembesítése. Felsorolok néhány felmérési adatot, majd bemutatom a népművelő eszmei személyiségképének vonásait, a tulajdonságokat és ezek strukturális képét.

Thuróczy György, a debreceni Művelődési Központ főelőadója, 1971-72-ben felmérte a megye területén működő pályakezdő népművelők munkahelyi körülményeit és helytállásukat. A Hajdu-Bihari Naplóban 1972-ben megrajzolta ezek portréit, és az Alföld /1971.6./ irodalmi és művelődési folyóiratban beszámolt a népművelők "közérzetéről".

A népművelők valós képe bemutatására igen alkalmas egy-egy művelődési otthon népművelője helytállásának, beválásá-

nak és közérzetének a leírása. Ezek a népművelők a közművelődés frontján a legsokoldalubban kell kifejtsek képességeiket, és a legnehezebb terepen kell megvívniuk első vonalbeli mindennapi harcukat a közönség megnyeréséért, művelődésbe bevonásáért és megtartásáért.

E művelődésházi nevelőmunka megkívánja a szakmai jó felkészültséget, a társadalmi valóságban jó tájékozottságot, művelődéspolitikai, világnézeti tisztánlátást, gazdag képzelőerőt, leleményességet, alapos emberismeretet, sugalmazó képességet.

A valóság? A képesítési rendelet megjelenése óta a népművelői munkakörnek mind a felső, mind a középső, de még inkább alsó szintjén még mindig nagyon sok a szakmai felkészültség, illetőleg képesítés nélküli népművelő.

Nyilvánvaló, hogy a szakképzetlen vagy az éppen most be-tanuló, olykor csak érettségivel rendelkező népművelő a közművelődés feladatkörében gyámoltalanul mozog, a népművelési propagandához nem ért, hivatalok, intézmények, vállalatok, párt és ifjúsági mozgalom vezetőivel való eredményes tárgyalásra képtelen.

Ebben a nehéz munkakörben a szakmailag fel nem készült, a népművelő személyiségtulajdonságokkal nem vagy csak részben rendelkező népművelő közérzete nyugtalanító. Amint Thuróczy György írta "E sajátos munka - és társadalmi szituációk vált-hatják ki a szétszórtság, a bizonytalanság, a kiszolgáltatott-ság, a befejezetlenség, a hiábavalóság negatív érzéseit, az állandó készenléti állapotot, a szorongást, a kudarcot, a pánikhangulatot, az elv és valóság, látszat és valóság közé szo-rultság kellemetlen - kényelmetlen közérzetét." /Alföld, 1971. 6. sz. 57./

Különösen a pályakezdők - akik nem rendelkeznek népművelői képesítéssel - találják szemben magukat olyan nehézségekkel, amiket a működésük területén lakó emberek érdektelenségével, a felkínált művelődési és szórakozási lehetőségekkel szembeni közönyükkel magyaráznak.

Ezek a nehézségek igen valóságosak. Sok népművelő méltán panaszkodik, hogy nem tud mit kezdeni falun a városi üzemekbe járó dolgozókkal, mert azok az otthon töltött kevés idejüket háztáji, kertészkedő, növény-, állatgondozó munkára és nem művelődésre fordítják. De a már néhány évi gyakorlattal rendelkezők is, akik levelezőként megkezdték a szakmába beletanulást, azok is sok "buktatót" fedeznek fel, és sokukban felmerül a kétely, vajon megtudnak-e küzdeni munkájuk nehézségeivel? Minden nagyobb rendezvény előtt telve vannak szorongással. Állandóan várják a hozzáértő vezető irányítását, mások segítségét. "Most, hogy az igazgató elmegy - vallja egy Polgár községi művelődés-házi előadó, a 21 éves G. Judit - ... bizony, nem a legjobb a közérzetem." A mind több kezdeményezésben elszenvedett kudarcok miatt hamar elveszti a népművelő az önbizalmát. Baj, ha a pályakezdő csak kritikát kap tanácsok és buzdítás helyett a vezetőjétől.

A szakmailag felkészületlen vagy a magát tovább nem képező népművelőnek munka közben kell sok nehézség leküzdésének módját megtanulni, a "mesterfogásokat" a tapasztaltaktól ellesni. Hogyan alakul egy ilyen népművelő személyiségképe?

Egy képesítés nélküli népművelő például így vall magáról és munkájáról: "A hajdudorogi művelődésothonban a múlt év november 15-től szakképzett igazgató mellé a dorogi tsz-ek egy népművelő státuszt szereztek. Vegye kézbe a három termelőszövetkezet kulturális gondjait." Erre a helyre került M. Lászlóné, aki esti tagozaton érettségizett. Előtte két évig kereskedőtanuló volt. "Az irodalmat, művészetet mindig is szerettem" - mondja az interjú során. "Eladó voltam és rám bízták a kulturális ügyeket. Mindkettő, a főfoglalkozásom és a társadalmi munkám egyaránt rádöbbentett, hogy legjobban az emberekkel való bánásmód, a rájuk gyakorolt hatás izgat, érdekel. Minden álmom a könyvtár lett, hiszen ott számomra a legekedvesebb társaságban, könyvek közt lehetek. Aztán felajánlották ezt a munkát, és most már abba nem hagynám. Pedig nem könnyű. A vezetőkkel jó a személyes kapcsolat, de gondjaik, problémáik a művelődés ügyéről sokszor elterelik a figyelmüket. Né-

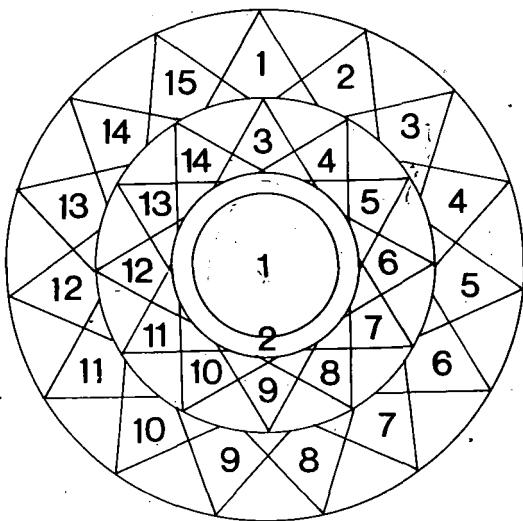
ha úgy éreztem, hogy elgondolásaimmal inkább terhükre vagyok, mint segítségükre. Eleinte ez a helyzet kedvemem szegte. Mit fogok itt produkálni? Milyenek legyenek hát a módszereim? Csak nem hátráltam meg. Munkáimnak, céljaimnak szövetségesei támadtak, és ma már több feladat frappiroz; és léptünk is előre. Azóta már művelődési termet avattunk az Uj Élet Tsz-ben, egy romániai kirándulást szerveztem. Ma már tudom, hogy meg kell keményen küzdenem ezért az ügyért - de megéri. Annak idején a Petőfi tsz. vezetősége vetette fel: szükség lenne egy népművelőre. Az Uj Élet és a Bocskai csatlakozott ehhez. Férjem megért, és nagyon jó, hogy a tanácselnök e munkámban mellett áll, segít, biztat, támogat, és természetesen jó szövetségeseim a művelődési ház munkatársai." /Thuróczy György: Pályakezdő népművelők. Hajdu-Bihari Napló. 1972. június 16./

Mi domborodik ki e lelkes kis népművelő személyiségképében? Az emberekkel való mindennapi érintkezései közben felfedezte, hogy tud az emberekkel bánni. Az irodalmat, a művészeteket, a könyvekből szerezhető tudást nemcsak nagyra becsülte, szerette, hanem felébredt benne a közlési vágy és a népművelői hivatástudat, másokat is e kultúrértékek iránt fogékonyra tenni, őket is ezek élvezetére ránevelni. Felismerte, hogy a tsz-ek vezetőinek érdeke dolgozók művelése, s így rájuk és a tanácselnökre, mindig számíthat, és meg is tapasztalta segítőkészségüket. Nem vizsgáltam, de feltételeztem, hogy ez a kis népművelő erősen extravertált és aktív személyiség, aki mindig kész csoportszervezésre, a tagok együttműködésének biztosítására, hiszen maga is keresi a munkatársakkal a tanácsi és termelőgazdaságok vezetőivel a kooperációt. Leikes, dinamikus, a nehézségek leküzdésére erős akaratu, és célja elérésében kitartóan küzdő, és egyben kiegyensúlyozott, optimista személyiség, aki tudatában is van értékes tulajdonságainak és tud is élni velük.

Nyilván a népművelők közt sok kiforrott, értékes tulajdonsággal rendelkező, nagy hatást gyakorló személyiség is akad, valamint az is természetes, hogy több típusba oszthatók, és eltérő személyiségstruktúrát mutatnak. Éppen ezért önképzésüket,

valós én-képük ismeretében maguk kell eltervezzék, személyiségüket maguk kell formálják. Maguknak kell hivatásuk terén önmegvalósításuk érdekében népművelői személyiségtulajdonságaikat továbbfejlesztieniök.

Én itt az alábbiakban a népművelő leglényegesebb és nélkülözhetetlen tulajdonságait soroltam fel, és mutattam be az általános emberi és specifikus népművelői személyiségstruktúrát, hogy mint egy tükörben könnyen meglássák, mely vonásokkal rendelkeznek, még mik hiányoznak, és mely tulajdonságokat kell erősíteniök, továbbfejlesztieniök még.

A NÉPMŰVELŐ SZEMÉLYISÉGÉNEK STRUKTURÁJA

A közművelődés szolgálatában álló népművelő és könyvtáros személyiség-strukturája:

- 1./ Világnézeti kiforrottság, eszmei-ideológiai tisztánlátás.
- 2./ Magasfoku politikai és művelődéspolitikai szemlélet, szilárd meggyőződés, határozott állásfoglalás.
- 3./ Fejlett társadalom- és emberismeret, jó csoportlélektani tájékozottság; hajlam az emberi kapcsolatok elmélyítésére.

- 4./ Érdeklődés az egyéni, társadalmi, csoportproblémák iránt; hajlam a megoldások keresésére; lelleményesség, ötletgazdagság.
- 5./ A kultúra iránti nagy vonzódás, magasfoku kulturális életre törekvés; a művelődés iránti intellektuális, érzelmi és akarati elkötelezettség.
- 6./ Határozott és állandó törekvés az egyéni és társadalmi kulturális szükségletek kielégítésére, szakemberek bevonásával, alkalmak teremtésével.
- 7./ Szenvedélyességig fokozódó hivatástudat és állhatatos célratörés.
- 8./ Magas szintű szocialista erkölcsi felfogás, példamutató magatartás és felelősségtudat.
- 9./ Magas foku szellemi igényesség és állandó művelődési vágy; táguló világképzalkotásra törekvés; tudásának alkotó módon való hasznosítása közössége fejlődése érdekében.
- 10./ Fejlett jártasság a csoport érdekeit szolgáló társadalmi kapcsolatok keresésében és fenntartásában; kooperálásra törekvés a közművelődést támogatni hivatott szervek vezetőivel.
- 11./ Széles körű, de munkaterületével összefüggésben lévő területen fokozott érdeklődés; hajlam a permanens önképzésre.
- 12./ Megalapozott önbizalom; bizalom a munkatársai, csoportja iránt; lelkesedés és csoportját lelkesíteni tudás.
- 13./ Eszményi célra törő, a külső és belső akadályok leküzdésére elszánt, állhatatosan a célíg kitartó, fejlett akaratú tulajdonságok.
- 14./ A vezetés funkcióinak /jó tájékozottság alapján tervezés, szervezés, a csoportok folyamatos működtetése, a csoporttagok együttműködésének biztosítása, a folyamatos ellenőrzés, jó informáltság és előrelátás alapján kellő intézkedés, az eredmények számbavétele, jutalmazás/ ellátásához fejlett vezetői képességek.

15./ Szocialista humanista és-közösségi altruista beállítottság, amelynek irányelve: mindent az emberért, mindent az ember, a közösség, a nép javára, állandó fejlődése érdekében!

Ezek a szocialista társadalmunk elvárásainak megfelelő személyi tulajdonságok magas foku izzásban tartják a népművelőt és könyvtárost, de egyben személyisége így munkatársai és működésterülete vonzásában levő emberek számára olyan ható tényezővé válik, amely megtölti a korábban üres művelődési helyeket, fórumná teszi a klubkönyvtárakat, permanens művelődési folyamatá az emberek szabadidő-tevékenységeit. Ily hatásfokon dolgozó népművelő és könyvtáros lehet igazán kiegyensúlyozott, a társadalom által méltán megbecsült és társadalmi szerepe, jelentősége és értéke tudatában boldog ember.